

IDŐK JELEI.HU – A WEBOLDAL HÁTTERE

© dr. Szalai András, Apológia Kutatóközpont, www.apologia.hu (v.4. 2016.03.09.)

A keresztény hit szerint még vannak beteljesedésre váró bibliai jövendölések, ezért társadalmi krízis idején az Egyházban mindig felerősödött a próféta- és apokaliptikus szövegek iránti érdeklődés, illetve a világ eseményeivel és trendjeivel való *kapcsolatuk* kutatása. Korunkban is sokakban merül fel a félelmetes kérdés, hogy vajon nem éppen arról jövendölt a Biblia évezredekkel ezelőtt, ami *most* történik körülöttünk? Nem azokat a figyelmeztető *jeleket* látjuk magunk körül, amikről Jézus is beszélt?

A „végső dolgokról” szóló tanítás (ún. eszkatológia) az egyik legbonyolultabb és legtöbb felkészültséget követelő teológiai témakör, amibe az egyén és a világ végső sorsa is beletartozik. Ez utóbbit illetően a századok során több keresztény értelmezési irányzat is kialakult, de létezik közös nevező (Krisztus láthatóan tér vissza, az időpont ismeretlen, de lesznek előjelek stb.), ezért helye van a teológiai toleranciának. Ugyanakkor a sok szektás értelmezés, hamis prófécia, összeesküvéselmélet és pánikkeltés miatt jogos a figyelmeztetés: nem minden forrás megbízható. Némi kutatással pedig kiderülhet, hogy az „Idők jelei” sem az.

1. Az „Idők jelei” – első ránézésre

Az „Idők jelei” (idokjelei.hu) korábbi verziója a „Végső idők” (vegsoidok.hu) volt. Az új oldalt e tanulmány írásakor (2015.05.15. a letöltések és képernyőképek dátuma) több mint 6700-an „lájkkolták”, ami hazai viszonylatban soknak számít.

1.1. Általános tartalom

A weboldal híreket, blogbejegyzést, rádióműsort, kisfilmet, klubot, hírfolyamot és fórumokat kínál szinte minden „végidős” témában, a politika és a gazdaság, a tudomány és a technika, az egészség és a vallások világából egyaránt. Mindent alárendel annak a meggyőződésnek, hogy az antikrisztusi világrendszer kiépülése folyamatban van, és fokozódik. A vég közel, és *minden* jel erre mutat. Általános hangvétele drámai: antiglobalista leleplező oldalak és *Az Órtorony* kombinációja.

1.2. Források

Úgy tűnik, a szerzők és az előadók biblia-, világ- és hírértelmezése nyilvánvaló, nem szorul különösebb indoklásra. Ezért nincs is külön ismertetve, hogy *milyen bibliaértelmezési elvek alapján* magyarázzák a Biblia próféta- szövegeit, és *milyen szempontok alapján* szűrik a hírforrásokat és a híreket.

A hírek és a könyvek forráshivatkozásai ugyanis láthatóan az alapkonceptiót szolgálják: vagy nem¹ válogatnak, vagy nagyon is. Például Scott McGregor: „Pillantás a jövőbe” című írásának végén az 55 referencia többsége régi, hiteles folyóiratokra (*Newsweek*, *Time*) és hírügynökségekre hivatkozik (*Reuters* – végig hibásan: *Reuter*, *Associated Press* / *AP*, *United Press International* / *UPI*), de

- egyrészt *minden* cikk a 90-es évekből származik – talán azóta nem történt semmi más, és ezek a lapok sem írtak újra vagy mást a témáról?
- másrészt megbízik *szektás* forrásokban is: 1. *Awake* – Jehova Tanúi folyóirata, magyarul *Ébredjetek!*; 5. *Awake* – ismét az *Ébredjetek!*; 14. *The Washington Times* – a koreai messiás, San Myung Moon Egyesítő Egyházának lapja; 53. *Watchtower* – ez is Jehova Tanúi folyóirata, *Az Órtorony*.

1.2. Szerkesztők, előadók, szerzők

A magyar oldal szerkesztői gyakorlatilag névtelenek, a cikkek feltöltői csupán keresztnevet vagy álnevet használnak („Thea”, „Doe”). A *Rólunk / Támogatás* menüpontban a következőket állítják magukról:

Weboldalunk néhány magánember kezdeményezésével, szervezeti támogatás és befolyás nélkül indult és üzemel, így minden segítséget hálásan fogadunk. Amennyiben hasznosnak találsz az itt megjelenő cikkeket és egyéb anyagokat, hozzájárulhatsz a munkához egy tetszőleges összegű adománnyal az alábbi csatornák bármelyikén keresztül. Az Idők Jelei Alapítvány célja a keresztény értékeken alapuló tanítások népszerűsítése, elsősorban a világháló segítségével, valamint Bibliaórák és előadások szervezésével.

A *Rólunk / Előadások* menüpontban csak egy amerikait találunk (Joseph Candel), aki meghívásra hazai gyülekezetekben is előadásokat tart, angol nyelven, tolmácsolással. A szerkesztők által ajánlott előadás „A végső idők 14 pontja”.

Joseph Candel az Egyesült Államokban, Kaliforniában született és itt ismerte meg Jézust, mint személyes megváltóját. Azóta Bibliatanárként tevékenykedik. Mivel megtérésében a végső idők témakörének fontos szerepe volt, hiszen a bibliai próféciák megmutatták számára, hogy a Biblia valóban Isten ígéje, a lelkek megnyerése mellett ez a terület mindig fontos szerepet töltött be szolgálatában. Joseph immár 40 éve foglalkozik Bibliakutatással. Tizenegy évet töltött a Fülöp-szigeteken, majd rövidebb ideig Hongkongban és Indiában, ahol a bibliai próféciákkal foglalkozó órák és szemináriumok alkották munkája jelentős részét „átadva az ígét megbízható embereknek, akik mások tanítására is alkalmasak lesznek.”

E-mailes érdeklődésünkre (2015.04.08.), hogy ki a weboldal gazdája, melyik egyház áll mögötte, az egyik szerkesztő azt válaszolta: az oldal néhány ember műve, Joseph Candel és ő „nem tartozik semmilyen felekezethez”, de „többnyire szintén felekezetifüggetlen keresztény barátaikkal” „rendszeresen összejönnek, leginkább otthon.”

Már az eddigiek alapján is felmerül néhány kérdés:

¹ Pl. Ashton Kutcher (!?) az Armageddonra készül a *Men's Health* (!?) szerint, ld. <http://idokjelei.hu/2011/01/ashton-kutcher-az-armageddonra-keszul/>

- A szerkesztők csak *keresztnevet* vagy *álnevet* használnak az oldalon és a levelezésben. Vajon miért nem vállalnak személyes felelősséget az előtt a nyilvánosság előtt, amelyet ilyen fontos témában meg akarnak szólítani?
- A szerkesztők azt állítják, hogy ők és az előadó *nem tartoznak* keresztény felekezetekhez. Tehát egy ilyen komoly teológiai témáról olyan emberek tanítják a különböző felekezetekhez tartozó keresztényeket, akiket senki sem hatalmazott fel a tanításra, és senkinek sem tartoznak felelősséggel?
- Candel és a többi szerző *képzettségéről* sem tudunk meg semmit. Róla is csak azt, hogy 40 éve tanít a témáról, főleg Ázsiában. Minden tanító tanult valakiktől, merít másoktól: vajon ő hol és kitől tanult?
- Végül, számomra logikus, hogy akik ennyire függetlenek, azoknak vagy *semmi* nyomuk a hazai és nemzetközi keresztény szolgálatokban, egyházakban, vagy *több* keresztény szolgálatban és egyházban is nyomuk van. Az első eset az elszigeteltség, a második a nyitottság jele lenne.

A helyzet mégis az, hogy az előadó, az internetes rádió, a cikkek és a könyvek szerzői és kiadója mind *egyetlen* nemzetközi vallási közösséghez köthetők, bár annak neve *nem szerepel* az oldalon. (Hogy ez minek a jele, döntse el az Olvasó.)

2. Az „Idők jelei” és a *The Family International* (TFI)

Az „Idők jelei” tartalmáért felelős vallási közösség azonosítása nem igényelt túl sok kutatást. Csak össze kellett gyűjteni, és a *Google*-ba be kellett írni az oldalon található neveket (pl. Joseph Candel, Scott McGregor), könyvcímeket (*The Future Foretold*) a rádióállomást (*Night Light Radio*, Simon Peterson) és a könyvkiadót (*Aurora Production*). Így el lehetett jutni a fő forrásul szolgáló angol oldalakhoz (*Countdown to Armageddon*, *Deep Truths*), illetve a háttérhez: *The Family International* (TFI), magyarul „A Család (Független Misszionáriusok Közössége)”.

Mielőtt azzal foglalkoznánk, *mi* a TFI / A Család, és *miért* fontos erről tudni, ellenőrizzük az „Idők jelei” és e nemzetközi közösség kapcsolatát!

2.1. D.B.B. – David Brandt Berg

Az „Idők jelei”-n például a „Pillantás a mennybe” című cikk a személyes eszkatológiáról, a *túlvilági, mennyei reménységről* szól. Idézetei közül csak 13 származik a Bibliából, 53 angolszász egyházi személyiségektől, költőktől, tudósoktól és ismeretlenektől. Összesen 65 (!) idézet azonban „David Brandt Berg írásaiból” (D.B.B.) lett átvéve, akiről itt és máshol sem tartják fontosnak közölni, hogy ő *A Család alapítója*. Hozzátehetjük: Bergnek *kizárólag* A Családban volt és maradt szellemi tekintélye; az a kívülálló, aki tudja, ki ez az ember, nem fog tőle idézni.

2.2. Night Light Radio

Egyértelműen a TFI-hez tartozik a *Night Light Radio* „keresztény rádióprogram”² és műsorvezetője, Simon Peterson is, aki az „Idők jelei”-n (ld. *Podcasts*) Joseph Candellel beszélget.

The screenshot shows the 'Night Light' podcast page. At the top, it says 'THE FAMILY INTERNATIONAL PODCASTS'. Below that is a photo of Simon Peterson wearing headphones. The title 'Night Light' is followed by a description: 'Christian radio program hosted by Simon Peterson which includes music interspersed with personal stories and anecdotes on a variety of subjects.' It also lists publication details: 'Published: Weekly. Average duration: 60 min. Hosted by: Simon Peterson. Sourced from: The Night Light radio show, published by RadioActive Productions.' There are subscription buttons for iTunes, netvibes, MY Yahoo!, and Google. A link for 'any other feed reader' is also present. At the bottom right, there are links for 'all available podcasts' and 'The Family International'.

2.3. Aurora Production

Ugyancsak egyértelműen a TFI-hez tartozik az „Idők jelei”-n ajánlott kiadványok (ld. *Könyvek*) egyik szerzője, Scott McGregor és a svájci székhelyű kiadó, az Aurora Production.³

The screenshot shows the Aurora Production website. The header includes the Aurora logo and navigation links for 'products', 'shop', and 'company'. A banner features a quill pen and a scroll with Greek text, with the headline 'Don't miss these videos!' and subtext 'Countdown to Armageddon Beyond Armageddon'. Below the banner is a category bar for 'products / books'. A navigation menu includes 'Bible Study', 'Devotional', 'From Jesus', 'Parenting', 'Special Days', and 'The Future'. The main content area features the book 'The Future Foretold' with a cover image of a quill and scroll. The book description includes: 'Features ancient prophecies coupled with up-to-date documentation from respected news sources', 'Presents a compelling case that we are living in the era that Bible prophecies and prophets called the Last Days', and 'An overview of what the Bible predicts for our immediate and long-term future'. There are 'See more >' and 'Buy online >' buttons. The book is tagged as 'bible-based' and 'the-future'.

² <http://podcasts.thefamily.org/nightlight.html>

³ <http://www.auroraproduction.com/en/category/books/>

2.4. Countdown to Armageddon

A TFI végső időkről szóló tanításait foglalja össze a *Countdown to Armageddon* weboldal, amelyen Scott McGregor könyvei és Joseph Candel blogbejegyzései⁴ együtt olvashatók. A „TFI” az oldal legalján jelenik meg: „Copyright 2015 TFI”.

The screenshot shows a website layout with three main article cards and a sidebar. The first article is 'The Rise of the Antichrist' by Joseph Candel, dated February 21, 2011, with a red tag for 'Rise of the Antichrist' and 'World Government'. The second is 'There Will Be Pestilences' by Joseph Candel, dated October 10, 2014, with a blue tag for 'Disease', 'Epidemics', and 'Public Health'. The third is 'False Christ's & False Prophets Arising Worldwide Claiming to Be Second Coming of Jesus' by Joseph Candel, dated October 10, 2014, with a red tag for 'Rapture', 'Rise of the Antichrist', and 'World Government'. The sidebar on the right is titled 'BOOKS' and lists 'The Future Foretold' by Michael Roy and Scott McGregor, 'The Rise and Fall of the Antichrist' by Scott McGregor, 'From the End to Eternity' by Scott McGregor, and 'Daniel the Prophet' by Scott McGregor. Below the books is a 'TOPICS' section with a list of categories including 'Mark of the Beast', 'Atheism / Narcissism / Hedonism', 'Rampant Violence', 'Rapture', 'Rise of the Antichrist', 'Wars', 'World Government', 'World Travel', 'Economy / Finance', 'Education', 'Environment / Resources', 'Global Warming', 'Governance / Civil Liberties', 'Health / Disease', 'International Affairs', 'International Development', 'Law / Justice', 'Media / Communications', 'Religion / Spirituality', 'Science / Technology', and 'Society and Culture'.

2.5. Deep Truths

A TFI és Berg írásainak szentelt *Deep Truths* weboldalon⁵ elolvasható, hogyan foglalja össze Joseph Candel 14 fő pontban „David Brandt Berg írásaiból” a TFI végső időkről szóló tanításait. Joseph Candel tanításainak tehát *van forrása*, és az nem más, mint Berg, a TFI eredeti alapítója.

Deep Truths

“... and will reveal unto them the abundance of peace and truth.” -- Jeremiah 33:6

Articles from David Berg and the Family International - www.deeptruths.com

14 Major Points Of The Endtime

An Overview Of Endtime Bible Prophecy

Compiled by Joseph Candel from the writings of David Brandt Berg

The Bible not only tells us about yesterday, it also tells us about tomorrow. It is full of thousands of detailed prophecies that describe specific people, places, times, situations, and events. Many of these prophecies are about the final period of man's kingdoms on earth, a period known as the Endtime-the time in which we are now living.

1. Signs of the times

⁴ <http://countdown.org/en/entries/blogs/page1/>

⁵ http://deeptruths.com/articles/14major_points_endtime.html

2.6. The Family International – Viewpoints

A TFI nemzetközi weboldalán cikksorozat található, amelyeket kizárólag a TFI tagjai írtak (ld. *Viewpoints: Articles by Members of The Family International*⁶). A végső dolgokról szóló cikkekben (*The Future*) David Brandt Berg régi cikkein kívül egy-két kivétellel csak Scott McGregor és Joseph Candel tanít.⁷

The screenshot shows the website 'THE FAMILY INTERNATIONAL' with a navigation bar in English, Spanish, French, Portuguese, Chinese, and Japanese. The main content area features an article titled 'When Does The Mark Of The Beast Begin?' by Joseph Candel. The article text discusses the book of Revelation and the Antichrist. A sidebar on the left contains a search bar and a menu with items like 'HOME', 'ABOUT THE FAMILY', 'MISSION STATEMENT', 'WORLDWIDE WORK', 'CHILDREN', and 'VIEWPOINTS'. A sidebar on the right includes social media links for Google+, Twitter, and Facebook, and a section for 'ALL TOPICS' with 'Views on Issues' and 'The Future'.

Mindez alapján ki lehet jelteni, hogy az „Idők jelei” és Joseph Candel a TFI / A Család / David Brandt Berg végső dolgokról szóló tanait népszerűsíti. Tartalmi szempontból nem felel meg a valóságnak, hogy a weboldal „szervezeti befolyás nélkül” működik, és hogy Joseph Candel sehova sem tartozik. Ennek azonban csak akkor értjük meg a jelentőségét, ha megismerkedünk „A Család”-dal.

3. „A Család” (The Family International)

3.1. Felekezeti független vagy független felekezet?

Az amerikai protestantizmus egyik sajátja az elmúlt két évszázadban tucatjával létrejött szabadegyházak (*free churches*), amelyekre az *independent* (független), *non-conformist* (nem alkalmazkodó, maga útját járó, szakadár), *non-traditionalist* (nem hagyományos) vagy *non-denominational* (nem felekezeti) jelzőt szokás használni. Természetesen mindegyiknek van saját neve, hitvallása, szervezeti szabályzata és vezetősége, azaz konkrét hitelveiktől és szervezeti formájuktól függetlenül *mind* vallási közösségek, felekezetek, kiségyházak.

⁶ <http://www.thefamilyinternational.org/en/viewpoints/>

⁷ <http://www.thefamilyinternational.org/en/viewpoints/future/86/>

A Család eredeti alapítója egy *nonkonformista* prédikátor, David Brandt Berg volt. Berg és A Család tanításai közül több – finoman szólva – *nem tradicionális*. Berg és a mozgalmához tartozók tagjai *independens*, tehát az államtól és minden más egyháztól független misszionáriusoknak tekintették magukat. Bergtől, a „végidők prófétájától”, illetve utódjától, Karen Zerbytól, „az utolsó prófétaától” azonban minden fontos dologban függték és függnek.

3.2. A Család mint vallási szervezet

A Család – nemzetközi (TFI) és európai (TFE), magyar nyelvű⁸ oldalairól összeszedve az adatokat – ma több mint 80 országban „közel 3000” (TFI) / „összesen 4500” (TFE) tagot számlál. A magyar oldal szerint „nemzetközi keresztény közösség”, „nemzetközi hitközösség”, ami „mára igazi nemzetközi misszionárius mozgalommá fejlődött”, illetve „keresztény egyének és önálló csoporthálózatok hálózata”. A nemzetközi oldal szerint „online keresztény közösség”, az európai oldal szerint „túlnyomórészt online közösség, hasonló gondolkodású hívők hálózata”.

Hitvallásuk (Hitközösség/*The Community of Faith*) szerint „A keresztények közösségét nem fizikai épületek, felekezetek vagy intézmények, hanem a lélek és szeretet által összekötött hit közössége határozza meg.” Mintha az intézmény és a lelkeség kizárná egymást. A Család mindenesetre nemzetközi hitközösség, misszionárius mozgalom, csoportok hálózata, azaz szociológiai szempontból vallási felekezet, kisegyház, akkor is, ha „rendszer”- és intézmény-ellenessége miatt e kifejezéseket kerüli. A kezdetek óta mindenesetre több átnevezésre és átszervezésre is szükség volt:

- 1968-1977 *Children of God* / „Isten Gyermekai”
- 1978-1981 *Family of Love* / „A Szeretet Családja”
- 1982-1994 *The Family* / „A Család”
- 2004- *The Family International* / „A Család”

3.3. A Család „nem-hagyományos” tanai

A TFI hitvallásának magyar fordítását helyenként össze kellett vetni az angol eredetivel. Részlet a bevezetőből:

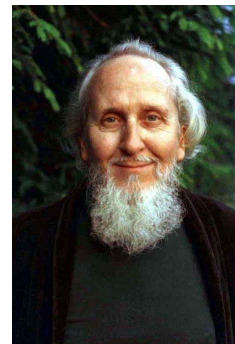
„Alapvető hitvallásunk nagyjából megegyezik a világ legtöbb keresztényének hitével, ugyanakkor van néhány szokatlan hitelvünk is.” / „...we embrace some untraditional doctrines...”

Az angol szöveg szerint „magunkévá tettünk néhány nem-hagyományos tanítást” is. A valóban szokványos evanglikál hitvallási elemek mellett ugyanis valóban van néhány tanítás, ami jóval több mint „szokatlan” vagy „nem hagyományos”, hanem *túllép* a keresztény hitelvi és erkölcsi határokon.

⁸ <http://thefamilyeurope.org/hu/home>

David Brandt Berg (1919-1994) szellemisége

Az en.wikipedia.org, az exfamily.org és az xfamily.org angol nyelvű dokumentációja alapján:

- Berg a végső idők prófétájának tartotta magát, de többször is hamisan prófétált.
- Berg alkoholista volt, írásai szerint a borivást a testi elleni küzdelemhez és az ihlethez használta.
- Berg az egyházakat szexualitás-ellenesnek tartotta, ő maga viszont a szexualitás megszállottja volt. Első feleségétől kinyilatkoztatásra hivatkozva vált el, lányait, unokáit molesztálta. Tanításait kb. 3000 képregényben közölte, ezek gyakran pornográf jellegűek voltak (*Mo Letters, True Komix*). Női követőit az ún. flörtölő halászásra tanította: Jézus megváltó szeretetét „Isten szajháiként” az ágyban is bizonyíthatták (*Flirty Fishing, 1987-ig*), így több száz apátlan gyermek született (*Jesus Babies*).
- Berg állítólag zsidó származású volt, sokat írt a zsidókról, de kijelentései durván antiszemitaak voltak, tagadta a holokausztot, dicsérte Hitlert, és úgy vélte, a líbiai Kadhafi elnök lesz az antikrisztus.
- A botrányok miatt hamar rejtőzködni kellett, ezért számára a külvilág (*the System*) a felépülő antikrisztusi birodalommal lett egyenlő. Sok híve csak halála után látott róla fényképet. A közösségben ma is általános az álnevek használata, az otthonok és a vezetők lakcímének titkolása.

Fontos részletek A Család mai hitvallásából és kritikai megjegyzések

A Szent Lélek: „...az isteni háromság női, anyai tagját képviseli, aki vigasztalja és neveli a hívőket”.

- A bibliai istenkép szerint azonban Isten nem férfi vagy nő, nincs biológiai neme (a nemiség a teremtményeknek a szaporodásához kell), és a Háromság tagjai között sem lehet férfi-női szerepeket kiosztani.

Angyalok és eltávozott hívők: az angyalok mellett Isten eltávozott hívők lelkeit is felhatalmazza, hogy földi hívőket szolgáljanak, és üzeneteket adjanak át nekik.

- E „segítő szellemek” (*spirit helpers*) bizarr listája és üzenetei megtalálhatók az xfamily.org dokumentációjában.

Szexualitás: „...a heteroszexuális kapcsolat (angol: *relations*), amikor az Isten rendelései szerint folyik, egyetértő felnőttek között, Isten csodálatos teremtésének tiszta és természetes része, amit a Szentírás megenged.”

- Volt tagok szerint az „egyetértés” azonban nem pusztán a házasság közötti erőszak tiltására vonatkozik, hanem arra, hogy a TFI otthonaiban élő, nagykorú, házasságban és nem házasságban *tagok* között is megengedett az önkéntes heteroszexuális kapcsolat (ún. *Sharing*).

Krisztus menyasszonya: „Az Isten és népe – Krisztus és az egyház – közötti kapcsolatot a Biblia a menyasszony és a vőlegény kapcsolatához hasonlítja. (...) Hiszünk, hogy a Bibliában használt intim hasonlat a Jézus és az Ő egyháza közötti érzelmi egységet, a szív, az értelem és lélek egységét jelképezi, amire Jézus vágyik az Őt követőktől.”

- Az xfamily.org dokumentációja szerint ennél többről van szó. Karen Zerby (1946-) kinyilatkoztatásai Berg menyasszony-teológiájának (*Bridal Theology*) obszcén folytatásaként a tagokat a Jézussal „lélekben” való szeretkezésre tanítják (1995 óta, ún. *Loving Jesus*).

Természetesen *nem* állítható, hogy az „Idők jelei” szerzői és előadói a fenti hitelvi és erkölcsi eltévelyedéseket mind vallják és gyakorolják, vagy hogy a weboldalon található *összes információ vagy másoktól átvett cikk, előadás teljesen hiteltelen.*

A probléma a *keveredés Berg szellemiségével*, aki még mindig mérvadó a TFI-ben. Ezért aki ma a TFI-vel *bármiféle* kapcsolatban áll, az vagy *nem ismeri* Berg és Zerby tanait, a TFI múltját és jelenét, vagy ismeri, és vele valamilyen szinten *azonosul* – de azt is tudja, hogy a keresztény felekezetek és szervezetek előtt Berget, Zerbyt és A Családot *nem lehet nyíltan felvállalni.*

Ennek az oka pedig szerintem nem az, hogy a keresztény egyházak a „rendszer” része lennének, vagy hogy „elnyomják a szexualitást”, hanem az, hogy Berg és Zerby, az „Isten Gyermekei” és „A Család” tanbeli és erkölcsi eltévelyedései egyszerűen *túllépnek* a keresztény hit két évezredes határain.

4. Tanulságok

A Család hazai tagsága jelentéktelen, tehát az idokjelei.hu 6700 (!) lájkolója valószínűleg különféle keresztény egyházak tagjai. Mivel a weboldal háttere angolul tudók számára kb. 15 perc googlizással kideríthető, számomra a legégetőbb kérdés, hogy miért nyomta meg ilyen sok hívó a „Like” gombot?

4.1. Információhiány

Az utolsó idők témakörével kapcsolatos magyar teológiai szakirodalom (ld. a cikk végén) kevés és laikus körökben szinte ismeretlen. Ezért az átlagos laikus, aki (1) az *istentiszteleten* eleve ritkán hall ilyesmiről, (2) teológiai szakkönyvek helyett pedig az *interneten* akar tájékozódni, és (3) csak *magyarul* tud, nemigen talál korrekt, átfogó ismertetést a bibliai próféciákról, sem *módszertant* értelmezésükhöz és a világ történéseire való alkalmazásukhoz. Nehezen tudja megítélni, melyik tanítás mögött milyen teológiai rendszer és melyik vallási közösség áll (Jehova tanúi? adventisták? ultra-karizmatikus próféták?), az „Idők jelei” esetében pedig eleve nincs megkönnyítve a dolga. Örül, ha talál *valamit.*

Az „Idők jelei” egyes felekezetekben, lelkeségi körökben *hiánypótló* szerepet tölt be. Ettől függetlenül is szükség lenne azonban olyan internetes ismeretterjesztésre, amely teológiailag korrekt, színvonalas, de érthető módon terjesztene *valós ismereteket* az eszkatologikus szövegekről, műfajokról, értelmezésükről, értelmezésük történetéről és irányzatairól, illetve *felelős alkalmazásuk* – a próféciaik és sajtóhírek összekapcsolásának – *módszertanáról*.

4.2. Veszélyérzethiány

A modern ökumenikus és evangéliumi lelkeség egyik erőssége az a *felekezetközi nyitottság*, amely Krisztus evangéliumában a kereszténység alapját, a felekezetek közös nevezőjét látja, a Krisztust megvalló ismeretlent is testvérnek tekinti, annak felekezeti hovatartozásától függetlenül. Az interneten barangoló hívő ismeretlen emberek elmékedéseit-tanításait olvasva is többnyire megelégszik azzal, ha „keresztény témákról” írnak, és közben a Bibliára hivatkoznak.

Ez a mentalitás pozitívan járult hozzá a keresztények egységéhez, közös hitvallásához és munkálkodásához. Esetenként azonban veszélyt rejt magában, mert *ezzel a nyitottsággal, az ilyen minimális referenciaigénnyel könnyű visszaélni*. Különösen igaz ez a mai világban, ahol bárki billentyűzetet és kamerát ragadhat, bármit feltölthet az internetre, és bárki kereszténynek mondhatja magát.

4.3. Tetszik – nem tetszik alapon?

A *felekezetközöttség* mint lelki közösség, szolgálati együttműködés és intézményes átjárhatóság valóban érték (ld. *aliansz, ökumené*). A *független vagy nem egyházi* internetes tanítói szolgálatok elszaporodása azonban sajnos túl sok esetben kétes színvonalú tartalmat és a számon kérhetőség teljes hiányát jelenti:

- a Szentírásra, Jézusra és keresztény értékekre hivatkoznak, ezért *felületes* olvasás alapján megfelel a minimum-elvárásnak, és sokan lájkolják
- embernek nem tartoznak elszámolással, „csak Istennek”, mintha nem létezne a keresztény közösség előtti tanítói felelősség (ld. Jak 3:1, 1Kor 3:9-17, ApCsel 15:24, 1Tim 1:3, 3:7, 6:3, 2Tim 2:2, 3:10-17, Tit 1:9 stb.)
- mivel az internetre mindenki azt tesz fel, amit akar, és a közfelfogás szerint „akinek nem tetszik a tartalom, ne olvassa”, a teljesen független szolgálatok világában *minden felelősség az olvasóra* hárul.

Ez a tanulmány éppen ezért készült: egy olvasó készítette a többi olvasónak, hogy felhívja a figyelmüket nem nyilvánvaló, de ellenőrizhető dolgokra.

Akármit is gondolunk a végső dolgokról, a keresztény nagy- és kisegyházak tagjainak szerintem érdemes *tisztább forrásokat keresni* a bibliai próféciaik világáról és a világban való tájékozódáshoz, mint az „Idők jelei”.

Ajánlott magyar szakirodalom

- Dér Katalin: *A Jelenések könyve* (Kairosz Kiadó, Budapest, 2014)
- Leo Scheffczyk, Anton Ziegenaus: *A teremtés jövője Istenben – Eszkatológia* (Szent István Társulat, Budapest, 2008)
- Clifford Hill: *A prófécia múltja és jelene* (Kálvin Kiadó, Budapest, 1993)
- Paula Clifford: *A végidők rövid története* (Kálvin Kiadó, Budapest, 1999)
- Szathmáry Sándor: *Eszkatológia* (Református Zsinati Iroda, Doktorok Kollégiuma, Budapest, 2001)

Felhasznált források

A TFI-hez közvetlenül / közvetve kapcsolódó weboldalak, szervezetek, kiadók:

- thefamilyinternational.org, thefamilyeurope.org/hu
- davidberg.org, karenzerby.com
- countdown.org, activatedministries.org, auroraproduction.com
- World Services

Ismertető és kritikai dokumentációk:

- en.wikipedia.org/wiki/Family_International
- xfamily.org, exfamily.org, makestraightpaths.org

Angolszász szakirodalom:

- Deborah Davies: *The Children of God – The Inside Story* (Zondervan, 1994)
- Miriam Williams: *Heaven's Harlots* (William Morrow & Co, 1998)
- Kristina Josen, Celeste Jones, Juliana Buhring: *Not Without My Sister* (Harper Element, 2008)
- Natacha Tormey: *Born into The Children of God* (Harper Element, 2014)
- Timothy Miller: *America's Alternative Religions* (State University of New York Press, 2005)